

Dr. Mikó Imre, volt egyházi főgondnokunk a *Közelképek* c. könyvében, önvalomásának záró soraiban ezt hagyja ránk örökségül: azok helyett is dolgoznunk kell, akik elmentek és akik nem tudtak megszületni. Az élet kötelez.

Igen, az élet kötelez. Nekünk azok helyett is dolgoznunk kell, akik messze mentek, akik örökre eltávoztak, azok helyett, akik megszülethettek volna, de nem születtek meg. Azok helyett is dolgoznunk kell, akiket a két világháború pusztító vihára jeltelen sirokban takar, de akiknek halhatatlan szelleme visszajár, üzen, biztat, kötelez, hogy hitünkben, igaz emberségünkben naponta megújulva, újjászülve, lelkünkben Istenországát építsük. Kötelez egyházunk múltja, hogy öntudatos hittel, józan értelemmel, kezünkben búzamaggal és a Bibliával, munkaruhát hordva vagy palásttal vállunkon, mi, ma felavatandó, vagy hosszabb-rövidebb idő óta hivatást végző lelkészek és áldozatkész, buzgó hívek, a tiszta jézusi evangélium szellemében, önmagunk és mindannyiunk lelki megújulását, újjászületését és békességét szolgáljuk. Amen.

PATAKI ANDRÁS

KERESSÉTEK AZ ÜDVÖSSÉGET

Mk 10,17

Bizonyos vagyok benne, hogy a felolvasott textus mindenki gondolatát arra az evangéliumi példázatra terelte, melyet a gazdag ifjú történeteként ismerünk. A szinoptikus evangéliumok szinte szószertint egyformán közlik, ami azt bizonyítja, hogy egyike azoknak a történeteknek, amelyeket Jézus életével kapcsolatos legősibb hagyományok megőriztek, valószínűleg azért, mert mély erkölcsi és hitbéli tanulságok rejlenek benne.

A példázat szerint egy ember ment Jézushoz. A Máté evangéliuma azt mondja róla, hogy ifjú, Lukács főembernek nevezi, míg Márk csak annyit mond róla, hogy igen sok földi javai voltak. Egyik evangélista sem mond azonban semmit arról, hogy honnan jött. Arról sem szólnak, hogy korábban ismerte-e már Jézust. De maga a történet bizonyítja, hogy ha személyesen nem ismerte is, tanításairól már hallott, s ezek szívében visszhangra találtak. Akárhogy volt is, alakja rokonszenves Jézus előtt, de előttünk is, mert többé-kevésbé önmagunkat látjuk benne. Ő az örökösen jobbat kereső, de a végső cselekvés pillanatában megtorpanó ember jelképe.

A felolvasott bibliai vers szerint ez az ember akkor ment Jézushoz, mikor ő már útnak indult, hogy máshova menjen. Az ifjú elébe térdelt, és nem engedte továbbmenni, míg feleletet nem kap nagy kérdésére: „Jó Mester! Mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem?” Jézus visszautasítja a „jó” nevezetet, mert szerinte ez senki mást nem illet meg, egyedül csak Istent. De nem hagyja felelet nélkül a kérdését sem. Válasza rövid és érthető: Tartsd meg a parancsokat. Mikor ezeket a szavakat hallotta az ifjú, boldog lehetett egy pillanatra. Hiszen nyugodt lelkiismerettel tudta válaszolni: „Mester, mindezeket megtartottam ifjúsgomtól fogva.”

A XX. század emberének legnagyobb gondja a földi lét megtartása. Mennyi mindent megteszünk azért, hogy életünket meghosszabbítsuk. A tudósok ezrei azon fáradoznak, hogy legyőzzék az élet ellenségeit, a betegségeket. A harc az életért szüntelenül folyik, mert orvos és beteg mindig csak azt kérdezi: mit cselekedjem, hogy az életet megtarthassam? Orvosi rendelők várószobái, kórházak kórtermei, mind ilyen keresőkkel vannak tele. És az nem is baj, hogy ez így van. Hiszen az élet Isten legdrágább ajándéka, és arra vigyázni, azt megőrizni, a lehetőségek végső határáig megtartani az ember kötelessége. A Jézust kereső ifjú is szerette az életet, vigyázott rá, de ő tovább is nézett. Nemcsak a földi lét érdekelt, hanem annál jobban az örökélet kérdése. Lesz-e örökéletem és mit kell tennem, hogy azt elnyerhessem? Kereste ezekre a kérdésekre a feleletet, és vezette őt Jézushoz.

Hát minket nem érdekel-e ez a kérdés, mely a gazdag ifjút Jézushoz vitte? Foglalkoztat-e egyáltalán a lélek üdvösségének kérdése? Mert sok más kérdés nagyon is érdek. Annyiszor kérdezzük: hogyan boldogulhatok az életben? Milyen pályát válasszak, hogy minél előbbre jussak? Hogyan tudok magamnak kényel-

mes életet biztosítani? Hogyan menekülhetek meg annyi szorongató fájdalomtól? Hogyan tudok több pénzt gyűjteni, hogy kényelmesebb legyen számomra az élet? És el sem lehetne sorolni, hány hasonló kérdés foglalkoztat bennünket. De azt a másik kérdést, mit cselekedjünk, hogy az örökéletet elnyerhessük, nagyon kevesen teszik fel maguknak. S akik tusakodnak is ezzel a kérdéssel, azok is rendszerint csak akkor teszik, amikor már úgy látják, hogy leáldozóban van földi életük napja, és nincs többé semmi, amit várhatnának az élettől. De hol van az az ifjú vagy az élet delén álló ember, aki azt kérdezi: mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem? Vajon miért? Talán azért, mert úgy vagyunk ezzel a kérdéssel, mint a halállal, nem szeretünk szembenézni vele. Igen sokan meg azt hiszik, hogy mindez csupán a másvilágra tartozik; ott majd minden megoldódik magától. Ez azonban tévedés. Ez a kérdés nem a túlsó, hanem az innensó part kérdése, melyben benne van életünk minden nagy problémája. Hát miért keressük a földi javakat? Miért koptatjuk annyit kórházak lépcsőit? Az életért! Mert tudatosan vagy öntudatlanul, de örökéletre vágyunk. És ha ez így van, akkor miért nem keressük az örökélet, az üdvösség felé vezető utakat is? Ne mondjuk, hogy azért, mert mi ma már nem állhatunk a Mester elé ezzel a kérdéssel. Hanem valljuk meg inkább, hogy azért nem tesszük, mert félünk a kérdésünkre kapható felelettől: Tartsd meg a parancsolatokat! Mert mi nem tudjuk nyugodt lélekkel azt felelni, hogy mindazokat megtartottuk ifjúságunktól fogva. Ha csak kettőt választunk is ki a parancsolatok közül, már azok is reánk cáfolnának. Az egyik parancsolat azt mondja, hogy az Úrnak, a te Istenednek nevé hiába fel ne vedd, ami röviden annyit jelent, hogy ne káromkodj. És íme, híveink ajkán Isten neve némelykor csak káromkodás formájában hangzik, és Isten nevével szidják egymást. Egy másik parancsolat azt mondja: tiszteld atyádat és anyádat. És ez a tisztelet gyakran nincs meg a gyermekben szülei iránt. Amíg szüksége van rájuk, amíg kérni és kapni tud tőlük, addig talán hallgat is szavukra, de mihelyt a szülők áldozatkészségéből többre nem jutott, nagyon sok gyermek elfeledkezik erről a parancsolatról. Aggmenházakban elhelyezett vagy magukra hagyott szülők könnyei erről tanúskodnak, míg a gyermek nyugodtan él kényelmes lakásában, melyben a szülőknek nem jutott hely. A régi parancsolatokból csak ez a kettő is mennyire kihangsúlyozza a Jézus elé térdelő ifjút és a mi századunk embere közötti lelki különbséget. Hát még a többi parancsolatok? Meg az a kettő, mely minden parancsolatok foglalata, s amely röviden így hangzik: szeresd az Istent és szeresd felebarátodat.

Bizony, nem tudjuk mi azt mondani, hogy mindezeket megtartottuk kora ifjúságunktól fogva. Ezért félünk a felelettől, melyet kereső kérdésünkre kaphatnánk. És ez a félelem azért van meg bennünk, mert a halálon túli, tehát örökéletről még mindig hamis fogalmaink vannak. Mélyen belénk gyökerezett a hagyományos mennyország és pokol fogalma. A keresztény hívek tudatában az örökéletbeni igazságszolgáltatás a jutalom és büntetés formájában él. A keresztény egyházak nagy része hirdette és még most is hirdeti, hogy ott a jókra és igazakra örök üdvösség vár, míg a bűnösökre szörnyű szenvedések. Nekünk ezzel szemben az a meggyőződésünk, hogy Isten minden embernek szerető Atyja; igazságos és könyörületes. Következésképpen igazságszolgáltatása atyai igazságszolgáltatás. Az örökélet tehát az Istennel való legteljesebb szeretetközösséget jelenti, éppen ezért az embernek nem kell az örökélettől félnie, mert ott is Isten vár rá. Vele együtt fog élni, és Isten az örökéletben is az ember szerető Atyja marad. A mennyország és pokol egy olyan lelki állapotnak két pólusa, melyet most és itt, lelkiismeretünkben tapasztalunk. A hívő ember életében a másvilág nincs elszakítva a jelenvaló világtól. Hiszen Jézus is ezeket mondja: „Bizony, bizony mondom néktek, hogy aki az én beszédemet hallja, és hisz annak, aki engem elbocsátott, örök élete van.” Nem azt mondja, hogy örökélete lesz, hanem azt, hogy örökélete van már itt a földön. Ennek csupán az a feltétele, hogy az embernek legyen hite Istenben és ennek a hitnek legyenek cselekedetei. — Tartsd meg a parancsolatokat! — mondja Jézus a gazdag ifjúnak. Kivételesen nélkül mindeniket. Tetézd meg ezt azzal, hogy követsz engem, ami lemondással jár ugyan, de az örökélet kapuját tárja ki előtted, ahol Isten vár rád.

A gazdag ifjút hite támogatta abban, hogy megtartsa az Istennel szembeni engedelmességet azért, hogy nem szegte meg soha az ő parancsolatait. Tudta, hogy ő nemcsak önmagának, de Istennek is tartozik számadással arról, hogy miképpen élte végig a neki adott földi életet. Pedig sok kísértésnek volt kitéve ő is, mert a gazdagsága sok mindent lehetővé tett számára. Lehetett volna fennhájzó, gőgös; lehetett volna tétlen, kicsapongó; mondhatta volna ő is, mint ama másik bibliai gazdag: „En lelkem, sok javaid vannak, sok esztendőre eltéve: tedd magad

kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél.“ Ő azonban mindezeket nem cselekedte, hanem megmaradt az Isten iránti engedelmisségben. És mindennek ellenére mégis volt egy nagy fogyatkozása, amit Jézus azonnal felismert. Túlságosan ragaszkodott földi javaihoz, semhogy le tudott volna mondani róluk. Még az örökélet elnyerésének reményéért sem volt erre képes. Minden más egyebet megcselekedett és bizonyára továbbra is megtett volna, de ez túlságosan nagy áldozatnak tűnt a szemében. Lehajtott fővel, szomorúan távozik el Jézustól, és ismét belevész az ismeretlenségbe, ahonnan előbukkant.

Íme, mit hirdet a gazdag ifjú története kétezer év távlatából nekünk, akik éppolyan keresők vagyunk, mint ő volt, és akik szintén ugyanazt keressük, amit ő is keresett. Keressük az örökéletet, keressük az üdvösséget. Minden fáradozásunk ennek az elérésére irányuljon. De ezt a célt csak úgy érhetjük el igazán, ha megértjük, ha életelvünkkel tesszük a példázat tanulságát, melyet egyetlen mondatban így lehetne összefoglalni: Engedelmesek legyetek Isten iránt! Tartsátok meg a parancsolatokat, kivétel nélkül mindeniket! Ha Isten nevét ajkatokra vesztitek, úgy tegyétek, hogy az ne káromlás, hanem imádság legyen. Ha szüleitek szeretetét elfogadtátok, viszonzózatok azt tisztelettel és szeretettel. Ha Isten szeretetét meghálálni akarjátok, szeretetből, tiszta szívvel és igaz lélekkel imádjátok Őt. Ha embertársaitok szeretetére, megbecsülésére vágytok, szeretetet és megbecsülést adjatok cserébe, és mindezeket túl vessétek el magatoktól az önzést, s induljatok el Jézus nyomában, aki elvezet ide, e megszentelt hajlékba, ahol feleletet találtok győtrő lelki kérdésekre és nyugalmat a ti lelkeiteknek. Amen.

MIKLÓS ISTVÁN

„PÉLDÁT ADTAM NÉKTEK“

Úrvacsorára előkészítő beszéd

Jn 13,15

Valahányszor a megterített úrasztala mellett állok, melyen az emlékezés jegei, a kenyér és bor láthatók, lelki szemeim előtt kitarul a Biblia világának az a része, melyből egy nagyon szenvedő, búcsúzó ember alakja bontakozik ki. Gondolatban és érzésben végigkísérem ezt az embert, a Názáreti Jézust a maga életútján, úgy, ahogy az evangéliumokból megismertem, a bölcsőtől a koporsóig. Ismerve életének célját, amit ő Istenországának nevez, kutatom, keresem benne azt a csodálatos erőt, mely nemcsak személyes jelenlétében hat hallgatóságára, hanem századokon keresztül s csaknem két évezred leforgása alatt éreztette hatását az emberiség történelmében, nemcsak a vallásos gondolkodás fejlődésében, hanem a tudományok és művészetek birodalmában is. Valóban tapasztalható az ember életének általa megfogalmazott célja: „Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes“ (Mt 5,48). Ez az erő nem más, mint Isten lelke őbenne, melynek legnagyobb megnyilatkozása Isten és ember iránti határtalan szeretete, mely őt Isten és ember szolgálatába állította. Igen, szolgálat, mely nála nem hangulat dolga, nem időleges, hanem állandó hivatás, aminek van értelme, értéke, amiért érdemes élni és az életet is feláldozni. Ha nem így lett volna, az első fájdalmas csalódás alkalmával, mikor keserűen tapasztalta, hogy egy próféta sem kedves az ő házájában, lemondott volna e magasztos életcélről.

Ez ünnepélyes alkalommal szemtől szemben állunk Jézussal. Hiszen ez az asztal az ő életét, munkásságát, tanításait, szenvedéseit és halálát jelképezi. Azért jöttünk és állunk ki ez asztalhoz, hogy róla emlékezzünk, példáját köves-sük, s az általa megjelölt célt legjobb igyekezetünkkel szolgáljuk. Járuljunk hozzá, tegyünk valamit mi is Istenországa megvalósítása érdekében. Igaz, ez a vállalkozás lehet sokak számára elérhetetlen képzelet, hiú ábránd, de lehet sokunk számára élő valóság, ha tanításait elfogadjuk, azok szerint élünk, és példáját követjük.

Elhangzott Brassóban az 1981. márc. 1-én tartott Zsinati Főtanács istentiszteletén.